

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük.) XIII. Leo pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak: Egész évre 5 ft., félévre 3 ft. 50 kr.,
negyedévre 1 ft. 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr.
Előfizethető a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.

Felelős szerkesztő:
Németh Ödön.

Megjelenik hetenkint 2-szer: *szóradin este és szombaton este.*
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, kigyó-utca 9. szám.
Hirdetések helyenként 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr.

A kath. kör háza.

Rendkívül örömmel és lelkesedéssel veszünk tudomást arról az üdvös mozgalomról, a mely egy rég érzett hiányt igyekszik pótolni. Házat óhajt építeni e mozgalom a belvárosi kath. kör részére; othont, a melyben hivatásának megfelelőleg kellemes találkozó helyet nyerjen a katolikus társadalom, s hol a katolikus hitben erősödjünk és nemesedjünk.

Régen éreztük hiányát a kath. kör házában, mert alkalmas hely hiányában csak úgy szorongtunk szűk helyiségekben és felolvasásokat éppen nem tarthatunk. Már pedig a katolikus kör legnemesebb hivatását teljesíti, ha felolvasásával a hitéletet erősíti és nemes szórakozást nyújt tagjainak. De bármennyire sajnáltuk is, hogy régebben nem létesíthetett, bizonyosan csak hasznukra vált.

A székesfejérvári katolikus kör alakulása oly időbe esett, a midőn az egyházpolitikai törvények hatása alatt a társadalmi életet s vallásos érzést is hatalma alá kerítette a politika. Egy részről a jogos neheztelés a vallásos érzés megtámadása miatt, másrésztől a szenvedélyesség a politikának mindenek fölé emelésében, sokáig felforgatta a társadalmi életet s megnehezítette az embereknek egymással való érintkezését s mindkét részről áthidalhatatlannak látszó ellentéteket teremtett, úgy

hogy egymásközi érintkezéseikben is mindig mint politikai ellentétek állottak egymással szemben. A kölcsönös gyűlölködés tülzásokra ragadta az embereket s hinni véltük, hogy a liberálisok aetheisták, ők pedig bennünket elvakult fanatizmussal vádoltak. Azt hittük soha sem fogjuk egymást megérteni s a higgadt megfontolás soha sem lesz urrá a szenvedélyesség fölött.

Az első nagy politikai összeütközésben, a mult évben lezajlott választások alkalmával tetőpontra hágott az ellenségeskedés, a mely után azonban természetesen be kellett állni az üdvös reakciónak, a kedélyek lecsillapodásának. És ebben a lehangoltságban a helyzet világos megismeréséhez jutottunk. Visszatérünk kötelességeink teljesítéséhez, és kezdjük egymásban tisztelni a tiszteletre méltót.

A kik visszatekintenek az egy év előtti időre, azok örömmel kell hogy konstatálják helyi viszonyainknak nem remélt változását. Nincs többé politikai tsakodás a helyi sajtóban, de van békes együtt működés a közérdek javára. Nincs személyeskedés politikai érdekek között, annyira becsülünk mindenkit, a mennyit mint ember ér. Míg azelőtt a társadalom politikai elvek szerint szét választódott, most örömmel találkozunk, s megbecsüljük egymást az emberek tekintet nélkül hogy milyen politikai elveik vannak. Még itt-ott tapasztalható egy kis hidegség, de lassan felenged az is, hogy teljes legyen a béke, a

melyből új életet nyer a város fejlődése, új alapot társadalmi életünk mozgalmi.

A kik heczkápánoknak neveztek buzgón végzik legnemesebb papi hivatásukat, s a kath. körökben, a melyeket titkos politikai fészkeknek akartak látni, — hétről-hétre oktató, nemesítő felolvasások tartanak, a melyekből teljesen száműzve van a politika. Az olyan sóstének tartott néppártokról kiült, hogy nem alkudozik Ausztriával a Dunántul átadása fölött, s nem szándékozik kiszakítani Erdélyt az oláhoknak. De meggyőződtek lassan az emberek, hogy Fejérváron vannak buzgó katolikusok, a kik *mindenek fölött* állónak tartják a vallást, de ezt a vallást nem rendelik alá semmiféle politikai párttal sem és a keresztényi szellem, a mely irányítja, sohasem keresi a gyűlölködést a más felekezetiékekkel szemben és nem foglalozik antiszemizmussal. Támogatjuk vallásunkat, de nem támadjuk a más vallásukat. A keresztényi szeretet fegyverével harcolunk: szeretettel és igazsággal.

Ime ez a mai állapot, a mely örömmel tölthet el mindenkit, a ki visszatekint az áldatlan harcok idejére. Akkor az ellentéteket kerestük, ma az elletéteket kerüljük. Akkor gyűlölködés és harc volt mindenfelé, ma szeretet és béke!

Gondolatok.

Irta: Mikler Gusztáv.

I.

Féltjük, kiméljük ezt az életet,
Pedig olyan mint hitvány öltözet:
Ha nedvessé teszi is a vihar,
A nap szárítja meg sugárral;
Egyszer nagyon bő, néha meg szórít,
Örömben, búban egyformán kopik,
S legyen bár telve mindenik zsebe:
Hogy elszakadjon — az a végzete.

II.

Ezer vágy ég szívünkbe' titkon,
Ezer remény a fellegvárunk;
Ezer csalódás átka is nyom,
— Mégis mindent magunkba zárunk.

Mert nem lelünk rokonkebelre,
Mely bánatunk velünk megossza,
S hiába ég szívünk szerelme,
Ha nincsen a ki viszonzozza.

Egyedül bolygunk, nem találva
Bennünk-másban ösztinteséget;
Eloszik lassan lelkünk álma,
Mig végre szívünk is kiégett.

Magunkkal vívunk meddő harcotot,
Mely végre is csak pusztulást hoz
És a világ előtt vig arcotot
Mutatunk e tragediához.

III.

A földi lét fájdalma-búja
A tiszta szívet nem csüggeszti el;
Nyugalmát visszanyeri újra,
Ismét boldog lesz a nyugodt kebel.
Olyan a szív mint a folyó, mit
A vihar kissé fölzavar,
Hogy csendesülve kéjben uszva
Annál szebben tükrözze vissza
Az eget szép csillagival.

A diagnózis.

— A „Fejérmegyei Napló“ eredeti tárcaja. —

Irta: Németh Ödön. (15)

Apa és leány áfolelve tartották egymást
pár pillanatig s így nem láthatták azt a rettenetes arckifejezést, a melylyel Zsolna reájuk meredt.

Pár pillanatig tartott az egész, aztán magához tért s mikor kibontakoztak egymás karjaiból Zsolna már mosolygott. Arca sápadt volt, arcvonásai meredtek mint egy köszoboré, — de mosolygott és ez a mosolygás ebben a pillanatban, minden arckifejezést érthetővé tett. Többen átjöttek a mellékszobából s kérték Esztert, hogy zongorázzék még.

— Zongorázz édes leányom, — kérte Eltony is a habozó Esztert, a ki még akkor is a boldogság kábulatában volt.

Engedelmeskedett. Odament a zongorához s keresgélte egy darabig a kották között, hogy

némileg magához térjen. Aztán leült s az előbb játszott daraboktól eltérőleg vidám dallamok hangjai törtek elő a zongorából. Olyan szilaj kedvvel játszott, mintha az a mámoros öröm nyert volna kifejezést a hangokban, mely szívét eltöltötte. Tombolt az örömtől, valósággal kacagott a zongora s a vendégek örömmel, lelkesedéssel tapsoltak.

— Éljen! éljen! — hangzott mindenfelől.
— Nagyszerű! Az előbbi szomorú dalok után kihitte volna, hogy ilyen vidám dalt is tud játszani!

Eszter mosolygott, hátrafordult ülőhelyében s reá nézett arra az egy emberre, a ki nem tapsolt, nem éljenzett.

Szemei végtelen boldogságot fejeztek ki, amint Zsolna arcára tapadt tekintete, a mely azt látszott kifejezni: „Teérted, tenéked.”

És Zsolna halavány arcára is szintelenül rajzolódott rá a mosoly, bár szeretett volna inkább odaborolni a mosolygó arcú lány elé s úgy kérlelni:

— Ne nézz reám ilyen boldogan, hiszen én nem érdemlem meg hogy szeress. Mi nem lehetünk egymásé soha. Elhallgattam előttem a rettenetes akadályt, bocsáss meg ezért nekem te édes, te jó!

De hallgatott és mosolygott. A zongora billentyűin ismét végig szaladtak Eszter ujjai és aranyos kedélylyel zongorázott tovább a boldog szerelem dalaiból.

Egy-két dal után megmozdult a vendégsereg. A fáradtságos kirándulás után korábban bucsuzódtak el, mint rendesen. Zsolna is ké-

Ma lapunk 10 oldal.

Azért örvendünk, hogy a katolikus kör házának építése csak most kerül a megvalósításra. A régi helyiséggel együtt, meg fog változni az ellenében táplált téves nézet is. Megváltozott már eddig is, de nem bírták az emberek eddig még levetni magukról az elfogultságot, vagy talán még igazabb, hogy nem látták czélját, hogy miért lépjenek be a holt körbe, a mely életre képtelenül szorongott szük helyiségében.

Most új életre kel és a kiket a politikai tusák a létesülés idejében távol tartottak a katolikus körtől, azok, a kik mindég jó katolikusoknak vallották magukat, most bizonyosan megfogják ragadni az alkalmat, hogy a kör házának létesülését elősegítsék s új életre keltsék, a melyhez nem tapad semmi politikai pártnak a neve, a mely egyedül és kizárólag katolikus kör lesz, a honnan származva a politika bomlasztó légköre s helyette a kölcsönös becslés és szeretet fűzi össze az embereket.

A mikor a társadalmi élet ugy is annyira széthuzódó, minden jóindulatu embernek kötelessége, hogy közremunkálják e kör helyiségének felépülésénél, a mely ott fog a város központján emelkedni, kiélegítésére minden kívánalomnak.

A más vallás felekezettiek pedig ne nézzék gyűlölettel a katolikus kör újaszületését, mert ha az nemesen fogja hivatását betölteni, ugy az egy vallás felekezete érdekét sem fogja sérteni. A katolikus vallásnak fegyvere a keresztényi szeretet, — s ebben a szeretetben nem harcz, de béke van! Hogy vallásunkat szeretjük, hogy abban erősödni akarunk, — ez nem hibánk, hanem érdemünk! Ezt a törekvésünket mindenki tisztelni tartozik, mint a hogyan tiszteljük mi is minden vallásfelekezete buzgóságát. Eleget vádolták közönyösséggel a katolikusokat, büszkék leszünk, ha ezt meghazudtolhat-

juk, és összetartási képességünket beigazoljuk.

A kibocsátandó részvényekre az aláírást az egyházmegye papsága között indították meg. És nagyon helyesen! Áldozatkészségben papságunknak kell előjárnia, nekik kötelességük jó példát mutatniok. Hiszen a részvényjegyzés alig jár nagyobb áldozattal, minthogy pár évre pénzének kamatáról mond le az illető.

Mutassa meg az egyházmegye papsága, hogy lelkesedés és áldozatkészség él a szívében, járuljon mindegyik annyival e nemes eszme megvalósításához, a mennyi tehetségétől telik, nehogy egyiket másikat fukarsággal, szűkkebliséggel lehessen vádolni akkor, a midőn a katolikus hitélet erősítése követel tőlük áldozatot!

A papság után a megyebeli arisztokratáink áldozatkészségét fogják kikérni, azután jön a polgári elem.

Es ha az áldozatkészség nemes vetelkedésre kell, egész bizonyos, hogy olyan fényes összege fog a házépítő bizottság rendelkezésére állani, hogy az építendő katolikus kör háza nem csak büszke bizonyossága lesz az egyházmegye katolikusai vallásos érzésének, hanem disse és büszkesége magának a városnak is.

Egy igaz ember.

Azok a kedves apróságok, a melyek lapunknak egyik kedves barátja szíveségéből láttak napvilágot s melyek a fejedelmi alapítványt tevő csalai birtokos, Kégl György életéből voltak merítve, — mindenfelé nagy érdeklődést keltek.

Tudjuk jól, hogy Kégl György mennyire irtózik minden nyilvános ünnepektől, s valószínűleg nem vette kellemes meglepetésnek, hogy multjának egy-egy érdekes epizódját feltártuk a nagy nyilvánosság előtt. Sokkal nagyobb tisztelettel viseltetünk személye iránt, semhogy pusztán érdeklődésből néki ez apróságokkal kollektívul óhajtanánk sze-

rezni. De az ő élete, s annak feltárt tükör-
darabjai nemes jellemét oly szépen világítják meg, hogy nekünk azoknak nyilvánosságra bocsátása kötelességünk, mert akkor midőn közéletünk és társadalmi életünk egészen a pozórök hatalmába került, az ő nemes karaktere olyan élesen világ ki a mindennapi életből, hogy e nemes jellem ilyen frappsans megnyilatkozásainak ismertetése rendkívül nemesítő hatással bír.

Ennek tudatában még abban az esetben sem mondhatnánk le a történetkék folytatásáról, ha annak a nagy nehezetelesnek esnének is áldozatul, a mely segédekét küldött néhai alispánunk nyakára, mert elvégre is „salus reipublicae suprema lex!”

Ugyanaz az előkelő uriember, a ki a mult izben azokat a kedves történeteket hozzánk juttatta, most ujabbban a következő kis történeteket ismerteti:

Pár évvel ezelőtt a h. majorbeli kasznár K. L. lábaiba idült reumát szerzett, a mely lehetetlenné tette, hogy a reá bízott gazdaságot lelkiismeretesen vezesse s azért urának Kégl Györgynek beadta állására vonatkozó lemondását az Fejérvárra költözött.

Itt kereste fel Kégl volt kasznárát s miután körülnézetesen megutadta baját, megkérdezte volt emberétől, hogy van-e a miből megéljen?

K. L. elmondotta azután, hogy mint agglény, még felét sem tudta fizetésének elkölteni s így van egy kerek megtakarított pénze, a mely az anyagi gondoktól megkíméli. Elmondta azt is, hogy bajával fürdőre készül.

— Miután a megelégedett öntudat is nagy orvos — mondotta Kégl — távozzék azzal a tudattal, hogy az ön által kezelt gazdaság volt a legdrágább bérletem, abban volt legtöbb gyönyörűségem s átlag a legtöbb jövedelmem. És ha gyógyultam visszatér, nagy örömmre szolgálna, ha tovább is együtt miközödnénk, a mely esetben önnek egy nagyobb hatáskörrel járó tisztartói állást helyezek kilitásba.

Mielőtt pedig eltávozt volna, egy ezer forintos bankót nyomott hü emberének kezébe. — Fogadja el tőlem, s ne sajnálja az orvosoktól a pénzt, hogy mentől hamarabb meggyógyulhasson.

Mikor pedig K. L. a hosszas fürdőzésből visszajött s Kégl találkozott vele, ujából egy ezres bankót adott neki azzal a megjegyzéssel:

— Tudom, hogy kifogyott egy kicsit a pénzből.

szülődött. Félt egy perczezel is tovább maradni Eltonyékna, mint a többi vendégek.

Mikor Esztertől elbucuzott, a leány megszorította kezét és Zsolnának nem volt bátorsága e kézzorítást nem viszonzni, pedig tudta, hogy ezzel a néma bátoritással újabb bünt követ el.

— Holnap majd beszélünk a dologról! — mondotta halkán Eltony Zsolnának a bucsuzás alkalmával.

— Hogy zavartalanul beszélhesünk, nagyon lekötöleznék, ha engem szerencsétlenné holnap délelőtt becses látogatásával.

Eltonyának ugyan különösnek tetszett, hogy ebben a kérdésben ő menjen Zsolnához, mégis beleegyezett, miután sejtette, hogy Zsolnának erre fontos okai vannak. Különben sem volt idejük a beszélgetésre, s azért Eltony röviden csak annyit válaszolt:

— Ott leszek!

A vidéki vendégek egymásután robotgatt ki fogataikon az udvarból. Többen hívták Zsolnát, hogy beviszik kocsin a faluba, de nem fogadta el a meghívást. Gyalog akart menni. Szükségét érezte a friss levegőnek és a magányának.

Mikor a kapuból visszazéret a kastélyra a hold fényénél Eszter szobájának ablakánál egy világos ruhás alakot látott. Tudta, hogy Eszter ábrándozik ott a jövő boldogságról.

A boldogságról?

VII.

Mint a hogyan az őszi ködön csak nehezen tör át a nap fénye, olyan homályos világossággént derengett Zsolna előtt e nagy szomorúság közben annak tudata, hogy ez a

kétségbeesett házasság nem jöhet létre, hogy itt valami tennie kell. De hát mit?

Nehéz volt most már visszatérni annélkül, hogy nagy szerencsétlenség ne történjék. Eszter nem volt az a leány, a ki ma szeret s holnap már felejt. Nem kellett hozzá nagy emberismeret, hogy a mélyen érző szívet felismerje benne. Talán ha nem szölt volna neki, ha magára hagyja szerelmes elmerülésében, lassankint elmosódott volna emléke előtte, mint a hogyan elfeledjük álmainkat is s később maga sem tudta volna megállapítani szerette-e a fiatal vidéki orvost, avagy csak a szerelem sejtelmé ébredezett akkor a lelkében. Lehet hogy összefolyt volna az átélte események emléke álmaival és nem tudta volna később álmodott-e, avagy valóban szeretett? Ez esetben csak egy álommal foszlott volna több széjjel. Ah! de így!

Nem tett magának szemrehányást azért, hogy mikor magához tért, akkor is folytatta a játékot. Mit tehetett volna már akkor? Visszatérni már késő lett volna! De mit tegyen most?

Eltony meggondatlansága belesodorta most már a házasság örvényébe, onnan visszatérni becsülettel már nem lehetett. Hiszen ő nem mondott ellene, mikor Eltony, mint kérőül beszélt leányának róla. De hogyan is tehetette volna?

Órák teltek el ebben a kínos tépelődésben és Zsolna tehetetlenül állott e nem remélt helyzetben. Valami gyöngeség kezdett urrá lenni felette és azon gondolkodott, hogy belenyugszik végzetébe és elveszi feleségül Esztert. A szíve hangosabban dobogott erre a gondolatra, az egész lelkét végtelen boldogság töltötte el.

Eszter az ő felesége! Mintha aranyos

napsugár ragyogta volna be az előtte komoran álló jövőt. Eszter az ő felesége, a kivel mindég együtt lehet, a kit ölelhet, csókolhat; a kinek gondolatát is ellesetheti, dédelgetheti, mint játszó gyermek a bábuját. Mintha egy új világ nyílt volna meg lelki szemei előtt, egész sorozata a boldog képeknek vonult el előtte: a tavasz világ mámorító illatával, madárdalával, napsugárral. Mit képezet alkothat a boldogságról, mit a szív fölfoghat mint boldogítót, mind az eltöltötte szerelmes szívét reménnyel, étellel! Eszter az övé! Olyan gondolat volt ez, mely kiragadta az életből s közelebb érezte magához a mennyi boldogság küszöbét. Az elhagyott lakásban mintha élet ébredt volna; mintha az odaképzelt bájós nő alak mint örökfény ragyogta volna be minden zugát, örömmel, boldogsággal.

Ha deris tavasz lesz ragyogó napfényvel, együtt kalandozzák be az virágos mezőket s s koszorut fon kis feleségének szöke haja köré a pipacsvirágnak lehetékönnyű szirmaiból. Együtt hallgatják a lombos erdő vad galambjának bugását, együtt örvendeznek a halkán csobogó kis patakknak. És dermesztő hidegével ha jó a tél, együtt nézik majd a fehér pihéknek fantasztikus kavardását, együtt merengnek a holdvilágos fehér éjszakákon s együtt ábrándoznak majd a kandaló lobogó fénye mellett a való életről, a szerelemről. A szerelem, a boldogító szerelem ezse mámorelta eltakarja majd előttük a valót, mint a hogy fehér leplevel a tél hava betakar minden piszkot, szemetet.

És a mig így álmodozott valami fájó zsibbadás bénította meg lábait. Ijedten rezzen fel! A rémitő hitelező figyelmezteti az élet-határidejére!

Igazi nemes ember volt Kégl, azzal a rég kivesszett igazi magyar típusú lélekkel, a mely mindég tapintatosan tette a jót. Nem akarta ő megállni soha a szegénységet, s igyekezett lehetőleg megkönnyíteni jótéteményének elfogadását és lehetetlenné tenni, hogy előtte hálálkodhassanak. Igazi nagy ur és nemes lelkű ember volt mindég.

Ime egy másik érdekes jellemvonása:

Még a hatvanas évek végén Kégl György Budapesten találkozott egy ismerős alakkal, ki őt szerény alázattal köszönti s ki-ben báró Splényi Henrik volt kajtori birtokos és bárándi bérlőnek József nevű hü inasára ismert.

Kégl György, mint Külső-Báránd bérlője báró Splényi Henrikkel nem csak szomszédságban, de jó barátságban is volt, mint ilyen a hü Józsefet jól ismerte.

Megszólítja tehát az őt köszöntőt, ki Kégl György kérdésére elbeszélte, hogy jó urasága tönkre ment, ő pedig több hónap óta szolgálat nélküli állapotban van, csekély megtakarított pénzt már felélve, most épen az öngyilkosság gondolatával foglalkozott és pisztolyt vásárolni nem tudva, a Dunát akarta temetőül választani.

Kégl György a szegény ember sorsa által meghatva, a némi keserű humorral végzett előadásra azt mondá Józsefnek:

— En pedig magát egy szívességre akartam felkérni, s ha lehet halassza el setét tervét és tegyen meg előbb nekem egy szolgálatot.

Mire József szívesen ajánkozott. Kégl György őt lakására rendelé, ott a kellő uti költségek előlegezése után egy pecsétes levelet adott át azon utasítással, hogy azt mint fontos tartalmu levelet saját kezűleg vigye Fornára s ott a tisztartónak saját kezébe adja.

A szegény József ezen megbízást pontosan teljesíté, de majdnem halálra ijedt, midőn Caemiczky Sándor volt fornai tisztartó (Kégl György sógora) értesíti a levél tartalmáról, mely szerint B. Józsefet Kégl György csalai pusztájára ispánnak kinevezi és felkéri tisztartóját, hogy B. Józsefet azon állásba iktassa be és mivel nagy szegénységben van, minden szükségességgel lássa el.

Természetes és köztudomásu dolog, hogy a hü József azután sok évig hü és buzgó gazdaszolgáltatást szolgáltatta ki urát, kit a már elhalt B. J.-nek gyermekei is igaz szívvel áldanak.

*

Zsolna két tenyerébe hajtotta bús fejét. Mintha harang kondulását hallaná a távolból, mely temetésre szól, mint szomorú bucsu dal. És mint a fagyasztó őszi szél nyomán élet-telenül hullanak le a virág szirmok, úgy tünt el a szerelem boldogsága a szívéből a halál gondolatára. Neki nem szabad még álmodozni sem a boldogságról, mert körülötte oláklódik a halál.

Fáradtan dőlt végig a divánon. Meg kell halnia, — neki nem szabad tervelni az életre. De hát nem hal-e meg mindenki? Az élet vége nem-e mindég a halál? Meghal ő is — tiz év múlva, s ha ép egészséges volna nem halhatna-e azért meg holnap? És azért mert tudatával birunk komor végzetünknek, dobjuk el magunktól az életet? Hiszen nincsen a homlokunkra írva meddig élünk, s mert meghalhatunk minden pillanatban, örökösen a halálra kell-e gondolnunk? Nem, ezerszer is nem! Fülveszi a harcot a halállal, s ha öt vagy tiz év múlva meg is kell halnia, nem mond le azért az életéről. Nem mond le, azért se mond le; nem mondana le ha tudná, hogy csak egy hónapig tart is a boldogsága! Hiszen az olyan nagy boldogság, mint a mely neki juthat osztályrészüll, kárpót-lást nyújt évtizedekért. Esztelenség volna lemondani a boldogságról, mikor csak kezét kell kinyújtania utána.

És amint ott álmodozott hanyat fekve a divánon, a nyitott ablakon át belopta szobájába az éjszakai levegő az olajfa erős illatát. A homályos szobán végig feküdt a hold ezüstös fénye s a boldogságról ábrándozó Zsolna szeméi előtt rettenetes víziók kavargtak.

Ott látta önmagát a ködös jövőben nyomorult betegnek, ki mozdulni sem tud és szá-

Hanem hát azért Kégl György is ember, ő sem ment minden emberi gyarlóságtól, néha bizony őt is felbozantották, sokszor tán olyanok is, a kikkel már szintén jót tett; és nem is csoda, hogy egy alkalommal P. község jegyzőjén boszuját tölté.

Megjegyzendő itt, hogy Kégl György mint a csákvári választás-kerület képviselője minden évben egész képviselői fizetését a kerületbeli községeknek ajándékozta.

P. község jegyzője pedig a második választásnál nem csak S. A. (akkor még talmi függetlenségi) jelöltre szavazott, hanem e mellett Kégl György ellen korteskedni sem átalott, mi Kégl Györgyöt kissé bosszantotta, azért P. község jegyzőjére nehezelt.

Pár évre a választás után Kégl György a csalai gazdaságában járva P. község jegyzőjét B. J. kasznár társaságában találta s később kérdé a kasznártól, hogy mi járathat volt itt a jegyző, midőn a kasznártól megtudta, hogy a Dornáról hajtott malaczkából akarna venni. Kégl György meglehetősen nyers hangon mondá:

— A p-i jegyző részére nincs eladó.

Viszont a kasznár is midőn ezeket P. község jegyzőjével közlé, a jegyző is nagyot nyelt és annyit mondva: ne korteskedés! — a kasznártól és a szépen hizó malaczkától bucsút vett.

Ez történt tavaszidő tájban.

Ezután jött egy hosszú nyár és őszt már a télben is bent voltunk és ekkor a mértfüldekre terjedő szög gazdaságok ura a sokféle gondok által elfoglalt Kégl György midőn B. J. csalai kasznárral a bécsi piacra 100 számba hizlat kövér sertések elszállításáról beszélget: utasítja a kasznárt, hogy írjon p-i jegyzőnek, miszerint jöjjön Csalára és a már 3-4 mázsára kihizott mangaliczkából válasszon magának egy darabot, ez többet ér két malacznál és már hizlatni sem kell! De még arra is utasítja a gazdatisztet, hogy a jegyző által választott óriási állatot ahhoz értő disznó ölé juhász gazdája által szállíttassa el P. községbe a jegyző lakására, nehogy ez pénzébe kerüljön.

Természetes, hogy M. M. barátunk is illően megköszönte a bosszu állásnak ezen módját és megfogadta, hogy sohasem fog S. A. mellett Kégl György ellen korteskedni.

Z.

Ki a büntárs?

Dr. Krausz Zsigmond neve körül szövődik e hét krónikája. Tagadhatatlanul ő Székesfejérváron e hét legérdekesebb embere.

Hogy a vád, mellyel Weiss Gábor illette, mennyiben igaz, és mennyiben nem, mint már irtuk is, azt kideríteni a vizsgálóbírónak, megállapítani a törvényszéknek dolga. Miután azonban sokkal közelebb hozza a kisvárosi élet egymáshoz az embereket, lehetetlen ez ügy fejleményeit figyelemmel nem kíséremünk akkor, midőn az egész közvélemény foglalkozik vele. Nem Krausz Zsigmond személye, hanem inkább azon bizonyos általánosan ismert köteték, mely őt Székesfejérvár egyik vezető egyéniségéhez fűzi, legfőképpen pedig az, hogy ügyének körülményei elválaszthatlanok ügyvédi minőségétől s így a tiszteltemtől ügyvédi kart is közölről érinti, — ez teszi különös érdekűvé ügyét.

A rágalom mindenkit érhet, az aljas jellemű emberek nem egyszer veszik azt igénybe a legtisztább jellemű emberekkel szemben is. Akadnak hívói a legképtelenebb rágalomnak is a kárörvendők irigyei, vagy a megbántott ellenségek között. De az alaptalan rágalom a nagyközönség körében gyökeret verni nem fog, és éppen ezért a rágalomnak mintegy hőmérője az, hogy a közönség miként fogadja.

Ismeretes, hogy Weiss Gábor, mint felbujtót s mint büntársat Krausz Zsigmond drt. és nővérét nevezte meg. Krausz a leghatározottabban tagadja e szövetséget, és a közvéleményben ennek dacára napról-napra erősebb gyökeret per az a tudat, hogy igenis Krausz dr. a büntárs!

Helyesen itélt-e a közvélemény? Erre majd a törvényszék fog megfelelni, de hogy e vélemény nem ok nélkül formálódott így ki, az magyarázatát leli Krausz dr. előéletében és viselt dolgaiban, a melyeknek ismerete után, ha nem is lehet azt mondani, hogy Weiss állítása igaz, de azt sem lehet többé mondani, hogy valótlan, legkevésbé pedig azt hogy lehetetlen.

Azt hisszük nem igen akad a helybeli ügyvédi kar között még egy ember, a kivel szemben egy ilyen természetű vád annyi valószínűséggel bírt volna, mint éppen Krauszsal szemben; nagyon sok ügyvédünk van olyan is, hogy egy ilyen váddal ha illetnék, azt mondanánk: „Éz lehetetlen!”

Nem csak ellenszenves egyénisége, kellemetlen modora; nem csak tisztességtelen perek

hogy életet adott nekik, életet, a mely csak szenvedés, kin és gyötrellem. Vászorgó csapatban, munkára képtelen elszegényedett rongyos alakok, széttépett arcza, nyomorék élőlények vászorgognak a hold sütött szobán át, ajkuk ezer kinnről, szemök fénytelen tekintete borzasztó szenvedésről beszél. Megállanak ott előtte. Bőrig lefogyott karjaikat felemelik az ég felé, fehér, színtelen ajkukról siralmas átok szakad fel a bűnös és felé: „Atok, atok!” Mint valami borzalmas sirama a szenvedésnak, pokoli tüzet lehel maga körül a nyomorult csapatnak rémes átka.

Zsolna rémülten ugrott fel fekvő helyéből. A vízió szétfoszott. A szoba csendes, körülötte nincs senki sem. A magára törő hold mind rövidebbre huzza az ezüst hidat, huzza a nyitott ablak felé, a melyen át az esti szél behordja a szobába az olajfa édes illatát.

Mintha lidércnyomás alól szabadult volna fel, olyan könnyebbülten nézett Zsolna maga körül. Milyen végtelen megnyugvás volt reá, hogy káprázat, hogy vízió volt az egész s hogy nem áll egy meggondolatlan tettének helyrehozhatlan következményei előtt. A remélt boldogságra nem tudott több gondolni annélkül, hogy előtte ne állott volna remületével az átöröklés borzalmas következménye.

Nem volt többé nehéz a választás. Bűn lett volna, soha helyre nem hozható bűn, ha egy egész nemzedéket keltett volna életre, csak azért, hogy nyomorogjanak, szenvedjenek.

Kötelessége világosan állott előtte s kábult aggyal csak azon tündődött, hogy miként teljesítse azt.

(Folytatása következik.)

képviselése, de sőt a múltban elkövetett tettei is indokoltá teszik azt, hogy a közvélemény egészen ellenében foglalt állást.

Jó szolgálatot véltünk tenni a vizsgálóbíróknak, midőn felhívjuk egyik viselt dolgára figyelmét.

Egy semmivel sem kevésbé kompromittáló másik dologról is tudnak az emberek. Arról, ugyanis, hogy *Krausz ügyvéd a nyár folyamán a törvényszéktől egy aktát ellopott.* Az irattárt kezelő tisztviselők a vizsgálóbíróknak igen érdekes adatokkal szolgálhatnának ebben az ügyben.

Beszélik azt is, hogy állítólag Krausz Verona ez évben mindössze 15 forint árú bélyeget vásárolt. E hír valódiságáról az adóhivatal zárközöttsége következtében nem győződhettünk meg. Ha ez való lenne, abban az esetben minden kétséget kizárólag megállapítható lenne bűnösségük, miután Krausz ügyvéd csak nemrégiben előttünk is azt hangoztatta, hogy az irodájában szükségelt bélyegeket minden alkalommal nővérénél vásárolta és segédeivel is ott vásároltatta.

Lapunk legutóbbi számában *Lurja Aladár*-nak egy levelét közöltük, a melynek folytatásaként nevezett úr a következő nyilatkozatot küldötte be hozzánk.

Nyilatkozat.

A „Fejérmegyei Napló“ f. évi 97-ik számában a közszajón forgó Weisz Gábor féle bélyegnyalási história kapasan egy hír jelent meg, mely szerint én dr. Krausz Zsigmond és Weisz Gábor állítólagos büntársak közötti ellenséges viszonyról magán értesüléssel bírnék.

Meg akarván önmagamot kímélni attól, hogy e piszkos ügyben bármi czimem is szerepeljek, a „Fejérmegyei Napló“ következő számában határozottan kijelentettem, hogy minden olyan állítás, mintha én az ügyről másképp, — mint egy hírlap belső dolgozó társa, bármiféle magán értesüléssel, vagy különösen nevezett két férfit között fennálló saját külön marakodásukról tudomással bírnék, — a valóságnak meg nem felel.

Dr. Krausz kijelentésem által tulérzékeny becsületében sérve érezvén magát, új emberek között éppen nem szokásos módon, — a Mihályi féle vendéglőben társaságomhoz nekem egy számoló cédulára írva egy pénzérrel a következő sorokat küldte:

„Uram! Most értesültem arról, hogy Ön a Fejérmegyei Naplónak írt levelében azt adja elő, miszerint nem mondta nekem, hogy van tudomása arról, hogy Weisz Gábor ellenségem. Én nem szoktam állításaimat a légből kapni s kijelentem, hogy fentebbi előadása a valósnak nem felel meg. Dr. Krausz.“

Mivel e levél egyik czélja a tölem bitorolt igazmondás látszatát továbbra is magának megtartani, — másik czélja pedig az, hogy én az ő igen alapos reparatura szolgáló becsületét egy kardsapással meggyógyítsam, — kijelentem, hogy tőle sem most mikor egy hivatali sikkasztó felbujtásával és büntetésével úgy látszik alaposan vádolja; — sem máskor, egyéb elintézetlen ügye miatt lovagias elégtételt nem vehetek az engem ért sértés megtorlásaképp, — ezért a közvélemény elégtételt adó verdiktjéhez fordulok és Dr. Krausz Zsigmondot minden további firkaikán figyelmen kívül hagyásával ez ügyben megátalkodottan tanusított hazugságáért a közmegevetésnek szolgáltatnom ki.

Székesfehérvárott, 1897. december hó 8.

Lurja Aladár,

a „Székesfehérvár és Vidék“
belmunkatársa.

Ehhez a nyilatkozathoz még némi felvilágosítást adunk.

Mikor lapunkban megjelent a Krausz ügyben az első közlemény s abban Krausz nyilat-

kozatának megfelelőleg megírtuk, hogy egyik tanuja Lurja Aladár, a színházban Lurja kérdőre vonta Krauszt, hogy minő alapon hivatkozik reá, mint tanura. Akkor Krausz azzal védekezett, hogy ő lapunk szerkesztőjének ezt nem mondta ebben az értelemben. Lurja akkor Tóth Arthur és lapuk szerkesztője előtt el is mondotta ezt a mentegetőzést. Mikor azonban mult lapunk közleménye olyan határozottan elítélte Krausz eljárását, úgy látszik meggon-dolta a dolgot és a helyett, hogy lapunk szerkesztőjét hazudtolja meg Lurjára akarja rástítni, hogy valótlanul állított. — Mindenesetre nagyon komikus módja a védekezésnek, s éppen nem segíti elő Krausz dr. érdekeit.

A másik két helybeli lapban Krausz dr. nyilatkozik s kéri a közönséget, hogy függessze fel ítéletét a bíróság végleges döntéséig. Ez egészen felesleges kérelem. Senki el nem itéli addig, míg ügye véglegesen el nem dől. Ne csodálkozzék azonban, ha viszont nem is menti fel. Egész magatartása ebben az ügyben az inkorrektiségeknek láncolata. Avagy jó érzésű ember megtudja-e érteni, hogy miként képes egy ember, a kit ilyen súlyos vád terhelt naponta a színházban megjeleni, amulatára mindenkinek. Hiszen ha ártatlan, ebben az esetben kétszeres súlyjal kell éreznie helyzetének borzasztó terhét! Egy ártatlanul vádolt becsületes embernek tisztességérte ilyenkor azt írja elő, hogy mig minden nyilatkozatot nem ment, hogy addig minden nyilvánosságot kerüljön. — Hogy nem akadt még ismerősi között senki, a ki erre figyelmeztette volna!

Az érdeklődő közönségnek figyelmébe ajánljuk az első sor (jobbra) 5. számú helyét, a hol naponta látni lehet Krausz dr. rokonszenves alakját. A színházi látásoknak igen kellemes czélpontja lehet.

HIREK.

— **Zászlószentelés.** Folyó hó 8-dikán szentelték fel Káloz községben *Zichy Ágost* gróf által ajándékozott iskola-zászlót. Az ünnepi aktus a hívőket nagy számban vonzotta a templomba, hol *Radnich Imre* plebános végezte a felszentelést. Az ünnepélyt a plebános hatásos szép beszéddel nyitotta meg, melyet a tanuló ifjusághoz intézett, figyelmeztetvén őket a zászló két oldalán levő kép jelentőségére. Az egyik: „Jézus és a kisdetek“-et ábrázolja s folytonosan jóra inti a gyermekeket, hogy érdemesek lehessenek Jézus hívására. A másik kép: pátronauk Szt. Imre arczképe lebegjen követendő példaként előttük. Ezután következett a felszentelés, mely alatt *Bognár Imre* káplán vezetése mellett az énekkar sikerült alkalmi énekeket adott elő. A zászló-anya a jótékony gróf fiatal kedves leánya volt, ki édes atyja kíséretében jelent meg a templomban. A sz.-mise kíséretével az egybegyűltek a plebánia lakba vonultak, hol egy leányka mondott szép szavakban köszönetet társai nevében a kis zászló-anyának, a miért e tisztet elgoadni kegyes volt. Mély meghatottsággal választott erre a kis zászló-anya, majd atyja *Zichy Ágost* gróf vette át a szót s meleg szavakban elmondott beszédének végén jelentette, hogy a jelen alkalomra dr. *Steiner Fülöp* m. püspök apostoli áldását küldötte. A felhangzó lelkes éljenzés után a plebános mondott köszönetet az iskolaszék nevében a jó grófnak úgy jelen, mint eddig tett számos jótetteiért. S kívánja, hogy a földön gyermekei teljes boldogságában találja jutalmát — az égi jutalom nem maradhat el. A közönség nagy lelkesedés közt oszlott szét.

— **A temető felé.** Szomorú gyászmenet vonult a héten a temető felé. A halotti pompa szomorúsággal töltötte el mindenkiné szívét, a ki a virággal borított diszes koporsó oldalán olvasta a nevet: Balassa Imréné, Kaltenecker Margit! Egy fiatal, egy általánosan kedvelt bájos asszony hült tetemetét zárta magába a rideg koporsó födéle. A ki ismerte, mindenki szerette a 21 éves asszonykát, a ki még nincs egy éve, hogy boldogan esküdött örök hűséget férjének. A boldogság betetőzését remélték abban a családi eseményben, melynek a fiatal asszony elébe nézett. A boldogságot, mely két ikergyermekeinek születésével érte őket, — hamar felváltotta a rettenetes siralom, a szegény fiatal asszony pár órával e családi esemény után meghalt. A két kisgyermek, egyik fiú, a másik leány, mint szomorú emlékek az apának, életben vannak. Temetésén ott volt a város színe java s megdöbbenő tragédiája könnyet fakasztott még a kevésbé érzékeny emberek szemeiben is. Megásták az új sírt ott a temető kertben, s elborították szallagos koszorúkkal. A színes virágok tarka tömege nem sokáig pompázott a sír fölött, az ég telehinté fehér pihével, beborította fehér hólepelrel. Olyan a temető fehér pompája az érintetlen tisztaságában, mint a milyen volt az ártatlan asszony egész élete. Nyugodjék békeében!

— **Új oltárkép szentelés Ráczalmáson.**

A hívek általános lelki öröme között hathatós és igen szép szent beszéddel avatta föl e hó 8-án *Pödör István* ráczalmási plebános a boldogságos szűz Mária menyemenetelét ábrázoló új oltárképet, melyet a benső vallásosságáról ismert *Mahr Nándorné* szül. *Berkes Ilona* urnő festetett a budapesti templomi képfestő által. A fölavatási ájtatosságok lelki örömmel töltötte el *Braun Mihály* ráczalmási kántortanító orgonálása és az iskolás leánykák kettős hangban előadott művészies éneke, kik *Bogisich Mihály* „O Maria virgo pia“ kezdetű gyönyörű énekét adták elő. — Isten jutalmazza meg az ajándékozó urnőt.

— **Fehérvilág.** A természet befejezte haldoklását; a hatalmas Gea meghalt, a tél rávonta fehér szemfedőjét. Az éjszaki szél dudolva fellelte a sirató dalt s a hűtlen kedves, a lángszemű nap elő-előbukkan néha az ólom-színű felleg-foszlányok mögül, de arca elsápad a nagy pusztulás látására s nem tudja többé életre kelteni tekintetének melegével a nagy halottat. — Csütörtökön hajnalban meg-rázta szakállát a télapó és vastag hólepel borult a városra. Mire a kacagó gyermekcsereg felébredt, csupa fehér volt minden. Itt a tél! Előkerülnek a poros fészerekből a cifra, csongós szánok s végig siklik egy-egy vig csengés-bongás közt a fűtcaza sáros, olvadó haván, néhol a földet dörzsöli, néhol szikrákat szór talpa a követet, de a mulatságot ez nem rontja egy cseppet sem. A fiatalok vigan készítik elő korcsoláikat s aggódva lesik a kis táblácskát, mely a jégpálya megnyitását jelzi. A nap minden szakában találunk egy-egy sét ruhás jégembert a korcsolyapálya környékén vesztegelni, a mint nagy érdeklődéssel figyeli a jég fagyását. Ma hatalmasat esett a hőmérő s ha az idő nem változik, ugy nem-sokára sűrűn viszik jégre az embereket. A könnyelmű igéreteknek határnapját is elhozta a fagy. Tessék most ezt prolongálni! Vigasztaló azonban egyesekre, a kik ígéretet tettek, hogy vizet visznek szitában jó barátjuk *Jakodalmára*, ma már minden nehézség nélkül beválthatják szavukat.

— **Madaras Lipót.** Nem régiben emlékeztünk meg arról, hogy *Madaras Lipót* a városi bizottságnak ez a tekintélyes tagja elkedvetlenedve visszavonul a városi közélettől. Most vesszük az értesülést, hogy ősszes megbízatásait visszaadta a közgyűlésnek, lemondva a különböző bizottságokban elfoglalt állásairól. — Mi már egyidőben erre vonatkozólag meg-mondottuk a nézetünket, most csak annak a re-

üzlet főnöke. Montana állam főügyésze most szintén nő, Miss Ellen Knowies; sőt Kansas-Cityben a városi tisztviselők sorában is találunk hölgyet. Ma-holnap megéjük azt is, hogy egész hölgyzászlóaljak, nemcsak a színpadon fognak szerepelni, hanem a közéletben is.

Közgazdaság.

Statárium az uzsora ellen.

(A. É.) A fővárosi lapok több cikket irtak arról, hogy Bereg megyében mint irt a gabonazsora s hogy ez ellen minő orvoslattal élnek. Erre nézve most mihozzánk érkezett egy felettébb érdekes közlemény, mely nemcsak Bereg megyére nézve, hanem minden olyan vidékre, a hol szegény földmives lakosság van az uzsora karmainak áldozatul odavetve, általános érdekel bir. A cikkek a következők:

Azt hiszem, ha megírom azt, a mit a szegény földmives néppel üzött uzsoráról észleltem, szolgálatot teszek a mi végtelen szerencsétlen sorsu ruthéneinknek, lévén szó a *szolyvai* járás mintegy 20,000 ruthén lakosságáról.

Említett cikk terményuzsoráról szól, mely járásunkban nem fordul elő, legalább tudtommal nem és pedig azon egyszerű oknál fogva, mert *nincsen terményünk*, legalább eladni való nincs; nálunk tehát a modern kor e kinövés nem verhetett gyökeret s helyt adott a marhával való uzsoráskodásnak; a mi tulajdonképpen a rendes szokások feltételek mellett, nézetem szerint, nem is nevezhető uzsorának.

Ez úzérkedés a következőleg történik. Vidékünkön ilyenkor és a télközépe táján még inkább potom 30—40 forintért meg lehet venni egy pár 1 év körüli ökröt, kihezett és megfagyott állapotban szegény ruthénektől.

Az ily megszorult ruthéneket az idevaló üzerek éles megfagyás alá veszik és a legkedvezőbb alkalmat felhasználják s megveszik tőlük az állatot. Ha ez megtörtént, odaadják a tinókat egy másik ruthénnek, kinek ez idén több szénája termett, felestartásra. Ez kötelezettséget vállal, hogy a marhát jól tartja pl. egy év félelvi időtartamra, mely idő alatt betanítja járomba járnai s dolgoztat velök lassan, megkeresve naponta 40—50 krajczárt. Ha az idő lejár eladják az ökröket pl. 80 frtért. Ekkor osztoznak, még pedig úgy hogy a tulajdonos, kiveszi a befektetett 40 forintját, a másik 40 forintot megosztottnak s kap a ruthén 20 frtot.

Ez a legtisztességesebb módja az úzérkedésnek s ez nem is volna kárhoztatandó, mert a szegény ember, ki saját erejéből nem képes magának ily ökröskéket venni, másféleg bár mily szerényen is, de megkereste a keserves mindennapi garast, s végül pénzt is kap.

Van azonban ennek az úzérkedésnek egyéb rossz oldala is, ha a ruthén olyan ember kezébe kerül, kinek uzsoráskodó hajlamai vannak pl. ha az illető boltos kényszeríti a tinók elvételével való fenyegetés mellett, hogy *az ő boltjába vegye ötlemi cikkeit*, ha a korszmáros pálinkát vétet vele kontóra s azonnal följegyzi magának, hogy el ne felejtse, de ha, mint az igen gyakori eset, kételyei támadnának, vajjon felirta-e, másodsor is fölírja azonnal, nehogy ismét elfelejtse. Sokan egyszerűsítik az eljárást és hogy biztosak legyenek benne, hogy el nem felejtették, mindjárt felírja duplán. No ha aztán pénz kell lóvannak, akkor a halacska meg van fogva, mert a pénz az itt nagy szó, az nagyon drága, hét száma minden forint után potom 2 kr a kamat s ha Iván 5 forint előleget vett fel, biztosra veheti, hogy *másfél év múlva nem kap az eladott ökrök árából egy krajczárt sem*, mert 5 forintnak a kamatja 5 frt 04 krajczár egy évre, ez együtt 10 frt 04 kr, ennek pedig egy félelvi alatt ismét 5 forint a kamatja tehát már 15 forint a tartozása. Ha már most az ökr tulajdonosa a vevővel összejátszik és ívánt beesapják, akkor, ha a tulajdonosnak boltjában, vagy korsmájában egy krajczárral sem tartoznék, mégis az elszámoláskor adása marag s ez életben nem is szabadul ki karmái közül.

Ez is uzsora és az 1888. évi XXV. t.-cz. oltalmát igényli, bár sajnos, nézetem szerint

nem hiszem, hogy célta lehetne vele érni, mert az ügyleteket négy szem között és négy fal között kötik, mint a többi váltózsora ügyeket.

Szerény nézetem szerint tehát csak az volna az egyedüli és legradikálisabb gyógymódja a bajnak, ha a népnek megközelíthetővé tennék egy oly *pénzintézetet*, mely 6—8% kamatfizetés mellett nyújtana a kölcsönt, s nem keresné a legprimább váltókat, nem nehezítené meg annyira az 50 forintos kölcsönök adását, mint azt tudtommal pénzügyintézeink teszik és a mellett mindenféle ezimen 12% kamatot szednek. Az a sok czeremónia, a mit a pénzügyintézetek meghívánnak az ily kölcsön biztosításánál, az a sok, sokszor hetekig való utánjárás, a messze távoltság és még hozzá a nép ügyetlensége, tudatlansága az uzsorások karmaiba veti a szegény népet, mert az uzsorás nem csinál annyi czeremóniát, maga végez a tudatlan nép helyett minden munkát.

Százakra megy azoknak a száma, kikben a pénzügyintézetek nem találnak elég garanciát, mert nem ismerik és az uzsorás, ki őt ismeri, igenis ad neki kölcsönt s háromszorosan kapja vissza egy-két év alatt.

Ezért volna kívánatos e járásban, de az egész ország minden megszorult vidékén a szövetkezetek létesítése, melyek nem azt nézik, hogy a részvényesek mennél nagyobb osztályot kapjanak, hanem hogy legyenek méltányosak a szegény földmives nép iránt és önséglyre szoktassák a legszegényebb gazdát is. E szövetkezés kömüly szerrel történbernék meg mert nem hiszem, hogy a nemes cél érdekében ne akadnának mindenütt olyan egyének, kik az ügyet a gazdaközönség érdekében szívesen fölkarolják.

Vasuti új menetrend.

— Érvényes 1897. október 1-től. —

Csász. és kir. szab. déli vasut.

Budapest	Székesfejérvár	Nhanizsa.
ind.	érk.	ind.
Szem.v. 6:40 reg.	8:53 d.e.	9:04 d.e.
Gyorsv. 7:30 reg.	8:53 d.e.	8:58 d.e.
Vegy.v. 2:35 d.u.	4:29 d.u.	4:35 d.u.
Vegy.v. 5:25 d.u.	7:39 este	—
Gyorsv. 7:45 este	9:11 este	9:16 este
Szem.v. 9:25 este	11:33 este	11:43 este
Nagykanizsa	Székesfejérvár	Budapest
ind.	érk.	ind.
Szem.v. 12:15 éjjel	4:16 reg.	4:24 reg.
Vegy.v.	—	6:15 reg.
Gyorsv. 5:48 reg.	8:47 reg.	8:54 reg.
Vegy.v. 9:15 d.e.	1:51 d.u.	2:32 d.u.
Szem.v. 2:— d.u.	6:01 d.u.	6:09 este
Gyorsv. 5:06 d.u.	8:03 este	8:15 este

Székesfejérvár	Komárom-Ujszöny.
indul	érk.
Vegy.v. 10:— d.e.	2:50 d.u.
Szem.v. 10:— este	12:59 éjjel

Komárom-Ujszöny	Székesfejérvár.	
ind.	érk.	
Szem.v. 11:36 d.e.	2:23 d.u.	
Vegy.v. 3:41 reg.	8:22 d.e.	
M. kir. államvasutak.		
Székesfejérvár-Veszprém	Veszprém-Székesfejérvár.	
ind.	érk.	
Sz.v. 5:20 d.e.	8:03 d.e.	
Sz.v. 9:27 d.e.	10:45 d.e.	
Sz.v. 1:— d.u.	2:33 d.u.	
Sz.v. 9:27 este	11:— este	
Sz.v. 4:19 reg.	6:— reg.	
Sz.v. 7:15 reg.	8:35 reg.	
Sz.v. 4:43 d.u.	5:53 d.u.	
Fehér- és tolnamegyei h. é. vasut.		
Székesfejérvár	Adony-Szabolcs	Paks
ind.	érk.	érk.
Vegy.v. 3:55 d.u.	5:12 d.u.	9:33 este
Vegy.v. 7:56 reg.	9:23 reg.	2:15 délben
Paks	Adony-Szabolcs	Székesfejérvár
ind.	ind.	érk.
Vegy.v. 2:— reg.	6:23 reg.	7:40 reg.
Vegy.v. 1:20 d.u.	6:06 este	7:25 este
Székesfejérvár		Sárbogárd
ind.		érk.
Vegy.v. 9:05 reggel		10:55 délelőtt
Vegy.v. 2:50 délután		4:30 délután
Sárbogárd		Székesfejérvár
ind.		érk.
Vegy.v. 5:25 reggel		7:24 reggel
Vegy.v. 12:— délben		1:47 délután.

NYILT-TÉR. *)

Kovács Pál és Taubler Béla uraknál
Savanyúvíz

HELYHEZ IZE MIATT

USY MINT ASZTALI VÍZ,

DE LEGINKÁBB MINT

gyógyvíz

tüdő, gyomor és

nehélyag bántalmaknál

sikerrel használtatik.

Székesfejérváron kapható:

Kovács Pál és Taubler Béla uraknál.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Temetkezési vállalat az Órangyalhoz.

K ö v á r i E d e

Székesfejérvár, sas-utca 2. (fekete sas szálloda mellett.)

Fióküzlet: buzapiacz 2.

Ajánlja a kor igényeinek teljesen megfelelő temetkezési vállalatát hol ércz és fakoporsók minden nagyságban és színben oly dus választékban kaphatók, hogy e tekintetben is a legnagyobb városok hasonló vállalataival versenyezni képes. Művelésileg kiállított díszkoporsók. (Sarkofagok) valamint kettős üvegtetőjű, légmentes koporsók (a holttest bárhova szállítására) nagy választékban vannak, ugyisntén halottas szobák, feljártató s ajtó behuzatalára megkivántató **gyászszobák**, díszes ravatal s tartozékaival rendelkeznek, hogy e tekintetben a fővárosi ilyenmű vállalatokhoz fordulni felesleges. Szóval temetkezési vállalata úgy van berendezve, hogy a legkényesebb igényeket kielégíteni képes, mit eléggé bizonyít a más városokban s megszerte több ízben a **legelőkelőbb** családoknak előfordult gyászszobák alkalmával közmegelegedéssel teljesített szolgálatai. Fölvele mérsékelt árak mellett pontos kiszolgálás, kizárva a hivatalan tolokodás. Végül ajánl szemfédeket, halotti öltönyöket, virágokat, fátvolyokat és sírkoszorúkat, melyek üzletében nagy választékban, olcsó áron kaphatók. Bárminemű nemesi czimerek elkészítésére vállalkozom.

A nagyérdemű közönség eddigi pártfogását továbbra is kérem.

Karácsonyi vásár.

Alulírott özégnek van szerencséje a t. hölgyvilággal tudatni, hogy karácsonyi vásárja a mai nappal kezdetét veszi. Minden hangzatos ajánlgatást mellőzve, felkérjük a t. hölgyeket kelmeinknek tényleg leszállított áraitól meggyőződést szerezni.

Tisztelettel **Kreizler S. és Fia.**

Dr. HUSZÁR ADOLF

FOCORVOS,

Székesfejérvár, iskola-utcza (saját ház.)

A fogászat haladása

lehetővé tette, hogy műfogakat készítsenek lemez nélkül, pehely könnyű alumínium lemezzel; arany- és ideal-koronákat teljesen rossz gyökereken.

Foghuzás, plombálás és műfogak
a legújabb vívmányok alapján.

Rendel 8-tól 6-ig.

Állandóan Székesfejérvárott.

557. sz./1897.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sárbogárdi kir. járásbíró 1897. évi 4877. számú végzése következtében dr. Herman Sándor ügyvéd által képviselt Reinitz Lipót székesfejérvári lakos javára Schöhn Julia és társa vajtai lakosok ellen 111 ft 27 kr s jár. erejéig 1897. évi augusztus hó 30-án fogatatosított kielégítés végrehajtás utján felülfoglalt és 989 ft 50 kr-ra becsült bútorok, bolti árak stb-ől álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a sárbogárdi kir. járásbíró 7058./1897. számú végzése folytán 111 ft 27 kr tökekövetelés, ennek 1897. május hó 30-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 35 ft 75 kr-ban bíróság már megállapított költségek erejéig Vajtán leendő eszközülésére 1897. évi december hó 14-ik napjának délelőtti 8 és fél órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Sárbogárdon, 1897. évi decz. hó 1-én.

Mészöly Balázs,
kir. bírósági végrehajtó.

LEGJOBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!

ULLMANN ÉS WEISZ

SZÉKESFEJÉRVÁR, NÁDOR-UTCZA 4.

Van szerencsénk a tisztelt közönség saját érdekében dusan felszerelt raktárunkat becses figyelmükre ajánlani. Nagy választék minden izlésnek megfelelő

RUHA-DISZ- ÉS SZABÓ-KELLEKEKBEN

legjobb minőségű női- és gyermek-harisnyák, meleg Jäger alsó-ruházatok. — Valódi párisi modell szerint készített mellfűzők, valódi francia kötő-, horgoló- és himző-anyagok.

FÉRFI DIVAT.

Kitűnő minőségű fehér-, stikkelt- és selyem-ingek, gallér, kézelő. Igen nagy választék nyakkendőkből, pénztárca-, szivar- és cigaretta tárcákban.

Igen alkalmas karácsonyi ajándéknak diszmitű tárgyakat urak és hölgyek számára.

SZABOTT ÁRAK!

Kiváló tisztelettel **Ullmann és Weisz.**

Legelőbb karácsonyi és ujévi ajándékok!

Ugy mint:

Képes könyvek . . . 20 krtól 1-50-ig	Imakönyvek 25 krtól 2-50-ig
Ifjúsági könyvek . . . 15 krtól 2 frtig	Szakácskönyvek . . . 1 ftről 2-50-ig
Köszöntő könyvek 20 krtól 1 frtig	Noteszek 2 krtól 60 krtig

A legelegánsabb LEVÉLPAPÍR dobozokban 40 krtól 2-80-ig.

KÉRDÉS- és FELELET-KÁRTYÁK, VARÁZS-KÁRTYÁK stb.

Kinészes naptár, Mokány Bercezi, Almanach, Herkó Páter s több mint 80 féle a legkelendőbb naptárak 1898. évre; egy több féle napi-, heti és fali naptárakat becsátok áruba.

KARÁCSONYFA DISZITÉSEK NAGY VÁLASZTÉKBAN.

Legnagyobb választék UJÉVI KÖSZÖNTŐKÁRTYÁK és TRÉFÁS LEVELEZŐ LAPOKBÓL

egy mind e szakmába vágó cikkek igen jutányos áron kapható:

KAUFMAN F. könyvkereskedésében,
Székesfejérvár, Kossuth-utca 5. sz.

Litografizott névjegyek szép kivitelben.

Könyvtárakban mindenféle könyvek jutányos áron kaphatók.

ALAPÍTOTT 1871.

ALAPÍTOTT 1871.

SZÁMMER IMRE

könyvnyomdája (gőzerővel)

KÖNYVKÖTÉSZETE

ÉS LEVÉLBORÍTÉK-GYÁR

— * SZÉKESFEJÉRVÁROTT. * —

Készít minden néven nevezendő

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT.

Raktárt tart kész nyomtatványokból:

Városi és községi előjárók és árvaatyák számára. Szolgabírói hivataloknak. Ügyvédek, járásbírók és végrehajtók részére. Róm. kath. és ref. lelkesi hivatalok számára. Takarékpénztárak, segély-egyletek, kaszinók és olvasókörök részére. Uradalmak, bérlok és gazdák számára. Gyógyszertárlajdonosok részére. Kereskedők, iparosok és ipartársulatok számára. Szállodatulajdonosok és vendéglősök számára.

Továbbá:

IRÓPAPIROK, LEVÉLBORÍTÉKOK és LEVÉLPAPIROKBÓL

nemkülönb

IRODAI SZERKEKBŐL:

tinták, írónok, valódi acél- és réz tollnyelvek, peccésviaszok s több effélékből jutányos áruk mellett!

Meghívó-, belépti-, cím- és látogatási-jegyek díszesen!

FOGORVOSI MŰTEREM.

Dr. Ritscher Zsigmond

a bécsi fogászati
egyetemi intézet volt fogorvosa,
Székesfejérvár,
sas-utca 18. sz., Tóth Artur-féle ház.

Beteg fogak tudományos és alapos
gyógykezelése.

Természetű műfogak a legfinomabb
amerikai anyagból. — Gyökérfogak arany
alapon, melyeket nem lehet kivenni. —
Hibásan álló fogak igazítása. — Nem
érezhető foghúzás a legnagyobb jártasság
mellett.

Rendel reggeli 8 órától este 6 óráig.

Vasár- és ünnepnapokon is.
Este kitűnő világítás mellett.

Szegényebb sorsúaknak
reggel 8–10 óráig mérsékelt áron.

Sas-utca 18. szám,
Tóth Artur-féle ház.

KARÁCSONYI VÁSÁR!

Aki jól és olcsón akar kiszolgálva
lenni, forduljon bizalommal alant jegyzett
céghez, hol színes selymet blous vagy
ruhára ma 48 krért mtr; — dupla szé-
les cheviottot, eddigi ára 50 kr, most 18
kr métere; — dupla széles mintázott kam-
gárn kelme eddigi ár 60 kr, most 26 kr
métere; — 120 centiméter széles angol
kamgárn eddigi ár 1 frt 20 kr, most 62
kr métere; — színes jó mosó parget ed-
digi ár 35 kr, most 17 kr métere.

E kivételes jellegű eladás nagyban
elüt a szokásos karácsonyi árleszállítástól,
mely alkalomkor többnyire e célra készült
selejtes áru adatik el, míg nálunk kizáró-
lag az idejévszakról visszamaradt
áru bocsájtatik nagyrabecsült ve-
vőink rendelkezésére.

Kész szolgál

DEUTSCH MANÓ és FIA.
Székesfejérvár.

Saját műintézetünkben készült * * *

MENYASSZONYI KELENGYÉK

* * * * * állandó kiállítás.

Hirdetések

felvétetnek kiadóhivatalunkban
jutányos áron.

A nagyérdemű közönség becses tudomására hozom, hogy
Sz.-Fejérvárott, Nádor-utca 2. sz. Eisenbarth-féle

házban levő rőfös és divatáru üzletemet

Kossuth-utca 18. számú Szelke-féle házba helyezem át.

Ezen okból Nádor-utca 2. szám alatti üzlethelyiségemben nagy meny-
nyiségű és legkitűnőbb minőségű árukat, mint férfi- és női- ruhaszövetek,
cheviottok, lodenok, flanelok, kasanok, téli kis- és nagy-kendők, czérna- és
pique-pargetok, gyolcsok, kanavásznak, ágyterítők, függönyök stb. bámulatos
olcsón, beszerzési áron alul

Végeladás

utján adom el.

Kiváló tisztelettel

FELDMANN HENRIK rőfös- és divatáru-kereskedő,
Nádor-utca 2. sz. — Eisenbarth-ház.

LÖWY ADOLF

Székesfejérvár, Jókai-utca (Felmayer mellett.)

Nagy alkalmi vétel:

Legjobb minőségű 5-szörös gallérok drbja 10 kr. — Legjobb minőségű kéz-
elők párja 15 kr. — Legjobb minőségű himzett ingek eszlött 3 frt,
most 1 frt 50 kr. — Legkitűnőbb valódi Jäger-féle alsó ruhák a
legolcsóbb ár mellett.

Kéretik a t. cz. vevő közönség a fent elősorolt cikkekben szük-
ségletét nálam mielőbb beszerezni, miután a készlet csak rövid ideig tart
és alkalmi vételnél is csak ritkán fordul elő.

Tisztelettel

Löwy Adolf.

Hallatlan olcsó alkalmi vétel!

GROSZ JÓZSEF ÉS FIA

PORCELÁN, ÜVEG, ÉS DISZMŰ RAKTÁRÁBAN,
SZÉKESFEJÉRVÁR, Nádor-utca 8. sz.

26 darabból álló mintázott legfinomabb karlsbadi
ebédlő készlet 7 frttől 30 frtig.
1 teljes mozdó készlet 3-50-től 20 frtig.
1 teljes (6 sz. v.) theás készlet 4 frttől 15 frtig.
1 teljes (6 sz. v.) kávé készlet 3-50-től 15 frtig.

6 személyre teljes boros készlet (finom metszett üveg).
tálcaival 1-50-től feljebb
6 személyre való vizes készlet (finom metszett üveg).
tálcaival 1-80-től feljebb.

Legfinomabb karlsbadi préselt porcelán tányérok darabja a sikárnak 12 kr, a mélynek 14 kr és dessertnek 10 kr
Asztali és függő lámpák valamint mindennemű zománcozott bádóg-, vas- és
kő-edények gyári áron alul hallatlan olcsó áron adatnak el.

ISMÉTELÁRUSÍTÓKNAK ÁRENGEDMÉNY.

Alkalmi vételek mindennemű konyhai-, ebédlői- és DISZTÁRGYAKBÓL:
vázak, tükrök, díszes korsók, majolika és terakotta szobrok,
kínai ezüst és valódi berndorfi alpaka áruk,
fa-, bádóg- és nikkal tálczák, ** ** illatszerek stb. stb.
nagyban és kicsinyben kapható.

Legfinomabb kivitelű majolika falitalak 20 krtól feljebb. Különösen
szépek és olcsók a milléniumi kiállítás domborképét ábrázoló hatásos
kiállítású falitalak, melyek nagyméretei daczára párja csak 7 frt.

Pontos kiszolgálás. **Hallatlan olcsó árak.**

Kiválóan kedvező alkalom
tömeges bevásárlások
eszközlésére.

SCHUBERT és SCHLESINGER
divatáruháza
SZÉKESFEJÉRVÁROTT.

KARÁCSONYI ÉRTESÍTÉS!

Schubert és Schlesinger

áruházából

SZÉKESFEJÉRVÁR. * Alapított 1853.

Áruink úgy választék
mint ár tekintetében minden
versenyt kizárnak!

SCHUBERT és SCHLESINGER
divatáruháza
SZÉKESFEJÉRVÁROTT.

Külön confectió és próbaterem!

Mint az előző években, úgy most is

a karácsonyi és ujévi ünnepek közeledtével

összes raktáron levő áruinkat **mélyen leszállított áron** bocsájtjuk áruba, ez által alkalmat óhajtván nyújtani t. vevőinknek, hogy egyrészt **karácsonyi és ujévi ajándékokat** olcsó áron szerezhessenek be, másrészt pedig az általános szükséglet fedezésére előnyös bevásárlásokat eszközölhessenek.

Gondunk volt arra, hogy ez occasió eladás, mely **november hó 25-től december 31-ig tart**, épügy a divat, mint a háztartás szükségleteire kiterjedjen s a n. é. közönségnek érdekében áll szennációt keltő olcsó árainkról személyes látogatás által meggyőződést szerezni.

1897. ÉVI KARÁCSONYI ÁRJEGYZÉK.

Mosó flanel minden színben	méter ár	22—25—28 kr.	Szines foulár selymek	méter ár	55 kr.
Szines mosó parget	"	20—25—30 kr.	Pongis selymek	"	68 kr.
Előbbi idényről visszamaradt mosók	"	16—20—25 kr.	Szines grogren selymek	"	95 kr.
Mosó picke és batistok	"	20—25—32 kr.	Szines bengalin selymek	"	98 kr.
Gyapott flanel és casanok dupla széles	"	55 kr.	Tafft Chine selymek	"	1-15 kr.
Angol Scheviott 120 ctm. széles	"	40—45—50 kr.	Szine brocat selymek	"	1-25 kr.
Női posztó dupla széles	"	45—50 kr.	Fekete brocat selymek	"	98—1-10 kr.
Női posztó minden színben 130 ctm.	"	65 kr.	Fekete mintázott mervelleux selymek	"	1-15 kr.
Francia divat kelmék 130 ctm.	"	65—78—98 kr.	Fekete dúchese selymek	"	1-35 kr.
Divatos fekete kelmék 120 ctm.	"	45—55—65—95 kr.	Fekete fantasi selymek	"	1-75 kr.
Mosó bársonyok minden színben	"	85—95—1-05 kr.	Fekete Satin de Chine	"	1-85 kr.
Szines plüsché minden színben	"	1—1-10 kr.	Fekete egész nehéz brocatok	"	1-98 kr.

Jó minőségű kelméből egész ruha — az összes beléssel és disszel együtt — **3 frt 25 kr.**

1 vég valódi Schroll chiffon	4-95—5-50—6-50 kr.	1 vég canavász	4-50—5-50—6-50 kr.
1 vég irlandi vászon	4-80—6-75—7-50 kr.	1 vég ágyhuzat csinvat	4-75—5-75—6-75 kr.
1 vég creos vászon	6-50—7-50—8-50 kr.	1 vég vászon csinvat	8-50—9-50 kr.
1 vég Regenhart vászon 38 mteres	17—22—24 frt.	1 vég vászon damask	10 frt 50 kr.
1 vég valódi rumburgi vászon 42 mteres	21—23—28 frt.	Egész nehéz damask csinvat	12 frt 50 kr.

Néhány ezer méter szövet és selyem maradék minden elfogadható áron.

Folyó idényről visszamaradt confectió czikkek és szörme áruk — mélyen leszállított áron.

Téli kabát szövet beléssel	5 frt 25 kr.	Téli gallérok selyem beléssel	8 frt 50 kr.
Téli kabát selyem beléssel	7 frt 50 kr.	Téli rád köppenek	12 frt — kr.

Különösen az őszi és téli idényről visszamaradt különlegességek úgy ruhakelme, mint selymárúkban **mélyen, a beszerzési áron alul** adtnak el.

SCHUBERT és SCHLESINGER
divatáruháza
SZÉKESFEJÉRVÁROTT.

Vidéki rendelések különös figyelemben részesülnek

Minták vidékre bérmentve készséggel küldetnek.

Schubert és Schlesinger

divatáruháza * Székesfejérvár.

Karácsonyi óriási
mintagyűjteményünk
mely

mélto szennációt kelt
vidékre bérmentve küldetik.

SCHUBERT és SCHLESINGER
divatáruháza
SZÉKESFEJÉRVÁROTT.